

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-993/21-J

Název	Základní škola Senožaty, okres Pelhřimov
Sídlo	394 56 Senožaty 184
E-mail	reditelstvi@zssenožaty.cz
IČ	70 659 249
Identifikátor	600 061 507
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Neradová
Zřizovatel	Obec Senožaty
Místo inspekční činnosti	Senožaty 184
Termín inspekční činnosti	11.–13. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Senožaty, okres Pelhřimov (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Ke dni inspekční činnosti škola vzdělávala v devíti třídách 118 žáků. Ze 17 žáků s potřebou podpůrných opatření 2. a 3. stupně se jich osm vzdělávalo podle individuálních vzdělávacích plánů. Počet vzdělávaných žáků v době od poslední inspekční činnosti vzrostl. Ve dvou odděleních školní družiny se vzdělává 48 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy nastoupila do funkce ve školním roce 2015/2016. V rámci dlouhodobých koncepčních záměrů rozvoje školy na období 2019–2022 detailně zmapovala oblasti činnosti školy a konkretizovala stanovené cíle. Již se podařilo se vytvořit vhodné edukační prostředí pro žáky i vyučující (materiální i klima školy) a průběžně se daří promyšlená spolupráce s veřejností, zákonnými zástupci a partnery školy. Dosud se nepodařilo přijmout účinná opatření ke slabým výsledkům žáků v externím testování.

Záměry věnované organizaci výuky se při volbě výchovných a vzdělávacích strategií účinně projevují jen částečně. Chybí důslednější práce se stanovením vzdělávacích cílů, která by se efektivně projevila například při zařazení častější diferenciaci učiva. Ředitelka školy provádí plánovitě hospitační činnost. Výsledky rozborů hodin se zaměřují spíše na vytváření vhodných podmínek pedagogů pro výuku, než na konkrétní rozbor průběhu navštívené hodiny. Přijatá opatření mají většinou jen obecný charakter.

Účelně a koncepčně postupuje ředitelka školy při řízení profesního rozvoje pedagogů. Zaměření dalšího vzdělávání pedagogů vychází z potřeb školy (např. zlepšování jazykových dovedností, školení v oblasti informatiky, logopedie, integrace žáků, čtenářská a matematická gramotnost, polytechnická výchova). Na začátku týdne se učitelský sbor setkává na poradě v rámci účelných motivačních rozhovorů. Pedagogové efektivně spolupracují v rámci metodického sdružení a v rámci organizace výuky gramotností (čtenářská, přírodovědná a matematická). Získané zkušenosti vyučující navzájem sdílejí.

V oblasti poradenských služeb došlo od minulé inspekční činnosti ke zlepšení personálního zajištění. Výchovná poradkyně i metodička prevence úspěšně absolvovaly specializační studium, což se příznivě projevuje ve zkvalitnění práce školního poradenského pracoviště.

K partnerství s vybranými subjekty přistupuje škola s jednoznačným záměrem účelně rozvíjet osobnosti žáků. Ve spolupráci s příspěvím partnerů (např. Obec Senožaty, SENAGRO, a. s., Myslivecké sdružení Senožaty, Brop, s. r. o., Flop – potraviny Senožaty, Truhlářství Jirí Pohan) účelně podporuje školní výuku. K plnění cílů primární prevence rizikových jevů škola promyšleně využívá také nabídek Policie ČR, Hodiny H Pelhřimov a Vrakbaru Jhlava.

Partnerský vztah s rodičovskou veřejností je promyšleně podporován organizací společných aktivit. Zákonní zástupci žáků účelně spolupracují v oblasti zájmové činnosti a realizace školních akcí.

Zlepšování materiálních podmínek se pozitivně promítá do zkvalitňování povinného i zájmového vzdělávání. Komplexní rekonstrukce všech kmenových učeben, modernizace školní dílny a cvičné kuchyně, vybudování altánu jako venkovní učebny, vybavení interaktivními tabulemi, moderním výukovým softwarem, aktivizačními výukovými pomůckami a vhodnými tituly v žákovské knihovně umožnily zvýšit motivaci žáků k učení a podpořit efektivitu výuky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitované hodiny na 1. stupni probíhaly ve vstřícné pracovní atmosféře. Učitelky promyšleně organizovaly jednotlivé aktivity tak, aby se žáky dosáhly naplánovaných cílů. Frontální výuka byla vhodně doplňována samostatnou prací, méně byla zastoupena práce ve skupinách. Výuka prostřednictvím didaktických her žáky motivovala k aktivní účasti na plnění zadávaných úkolů. Výklad, upevňování a procvičování učiva probíhalo s využitím nápaditých názorných pomůcek, pohybových aktivit a říkanek. Didaktická technika byla účelně využívána k podpoře názornosti i jako prostředek k zaměstnání rychlejších žáků například procvičováním probraného učiva. Žáci byli vedeni k dodržování domluvených pravidel a psychohygienických zásad.

Žáci projevovali znalosti a dovednosti odpovídající věku a kognitivním schopnostem. Neobávali se sdělovat své názory a klást otázky, k čemuž jim vyučující poskytovali přiměřený prostor. Na plnění úkolů měli dostatek času, takže průběžně zažívali úspěch a pochvalu. Učili se pracovat s chybou, problémovými úlohami a příklady z reálného života. Na konci vyučovacích hodin si učitelky vždy vyhradily přiměřený čas na zhodnocení hodin a pro sebehodnocení ze strany žáků. Vzájemné hodnocení využíváno nebylo.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami díky individuálnímu přístupu dokázali plnit zadané úkoly a bez problémů se zapojovali do aktivit se svými spolužáky. Spolupráce učitelk s asistentkami pedagoga byla účelná.

Hospitované hodiny na 2. stupni se vyznačovaly účinnou motivací žáků, kteří se aktivně zapojovali do nabízených činností. Byli soustředění a projevovali dobré pracovní návyky. Pohotově reagovali na pokyny vyučujících. Slabou stránkou byla malá pestrost zvolených metod a forem vzdělávání. Samostatné práce žáků byly pouze v části z navštívených hodin doplněny činnostmi žáků vedoucí k jejich kooperaci.

Učující vždy promyšleně spojovali důsledné plnění úkolů s taktickým pedagogickým přístupem. Výsledkem byla příznivá pracovní a vzdělávací atmosféra v hodinách.

Méně úspěšní byli vyučující při práci s výukovými cíli. Žáci byli často pouze seznámeni s předpokládaným průběhem hodiny a s významem učiva v právě osvojovaném tematickém celku. Konkrétní formulace cíle však většinou chyběla, což se často negativně projevilo i v závěru vyučovacích hodin. Při sporadickém hodnocení dosažení cíle hodiny žáci postrádali oporu v posouzení a soustředili se spíše na svůj celkový přístup k práci. Celkové shrnutí učiva a zhodnocení práce vyučujícím bylo spíše obecné, popřípadě chybělo úplně. Vzájemné hodnocení žáků nebylo zjištěno.

Často a účelně byly pro podporu výuky využity prostředky informačních a komunikačních technologií. Obdobně pozitivní dopad měla výuka vedená rodilým mluvčím s přínosem pro rozvoj cizojazyčné komunikace.

Vzhledem k nejčastěji volené formě společné kontroly uložených úkolů byli všichni žáci nuceni pracovat takovým tempem práce, které vyhovovalo většině. K žákům, jejichž specifické vzdělávací potřeby vyžadovaly delší čas na splnění úkolů nebo úpravu zadání, přistupovali pedagogové se znalostí jejich aktuálních možností a adekvátním způsobem upravovali organizaci výuky. Méně efektivní byl přístup pedagogů k pohotovějším žákům. Tito žáci většinou museli čekat, až úkoly dokončí ostatní. Jen výjimečně byla zadání diferencovaná s ohledem na konkrétní žáky.

Při skupinové práci se vyučujícím dařilo podporovat sociální kompetence žáků. Velmi pozitivně je hodnocena podpora komunikativních kompetencí. Pedagogové většinou úspěšně vedli žáky k samostatným formulacím vlastních názorů nebo k účelnému dialogu.

Při prezentaci výsledků své práce byli žáci motivováni a se zaujetím se dělili se spolužáky o své nové poznatky.

Účastníkům ve školní družině bylo umožněno relaxovat po vyučování a věnovat se činnostem podle svého zaměření. Většinou pracovali ve skupinkách či dvojicích, ojedinele se věnovali samostatné práci. Na základě průběžného vyhodnocování jejich chování a potřeb reagovala vychovatelka účelně vhodnými pokyny, radou a individuální podporou.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Absenci žáků škola důsledně sleduje a daří se snižovat počet neomluvených hodin. Škola účelně ovlivňuje chování žáků pochvalami i kázeňskými opatřeními, pochvaly převládají. Pozitivním zjištěním je začínající tandemová výuka.

Ke sledování výsledků vzdělávání žáků využívá škola pouze standardní nástroje (písemné práce a ústní zkoušení). Získané výsledky jsou využívány k přijímání opatření k aktuálním výukovým problémům žáků. Žákům ohroženým školním neúspěchem je poskytována podpora ve formě doučování v odpoledních hodinách. Dlouhodobá praxe ukazuje, že tato opatření však nejsou dostatečně účinná.

Škola provádí externí testování, ve kterých dosahuje podprůměrných výsledků. Konkrétní účinná opatření k výsledkům externího testování přijata nebyla. Vlastní interní testování škola nepoužívá.

O výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci žáků informováni na rodičovských schůzkách, v žákovských knížkách, telefonicky a při osobní návštěvě školy. Škola průběžně spolupracuje s dětským domovem. Vyučující operativně jednají s vychovatelkami přímo v dětském domově nebo ve škole. Škola sleduje úspěšnost žáků při přijímání na střední školy, nejvíce žáků odchází na střední odborné školy. Jejich úspěšnost ve středním vzdělávání škola sleduje spíše neformálně.

Od minulé inspekční činnosti došlo k vytyčení pravidel činnosti školního poradenského pracoviště a k vydání požadovaných dokumentů se stanovenými postupy v případě výskytu rizikového chování žáků. Systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nastavený. Dokumentace k těmto žákům je sdílená, účinnost opatření je komunikována na jednáních pedagogické rady a průběžně při každodenním kontaktu pedagogů. Kontrola naplňování doporučení jednotlivými učiteli však není příliš důsledná. Zapojení školní družiny do cílené podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami není systematické.

Minimální preventivní program je účelně zpracováván na základě vyhodnocování aktuálního stavu. Největším problémem je nevhodné chování žáků (nadávky, ubližování, sklon k agresivitě, nevhodná – vulgární komunikace na sociálních sítích), které se vlivem distanční výuky mírně zhoršilo. Náležitá pozornost je věnována sledování třídního klimatu. Problémy jsou řešeny v zárodku i s využitím externích spolupracovníků. V současné době je realizována selektivní prevence ve třech třídách školy, přičemž prvotní impuls byl dán výsledky dotazníkového šetření klimatu. Fungujícími prostředky jsou výchovné komise ve spolupráci se zákonnými zástupci. Osvědčilo se pravidelné zařazení třídnických hodin do rozvrhu a metodická podpora pro třídní učitele. Pracovníci dětského domova a většina zákonných zástupců žáků v případě problémů spolupracují.

Přínosná je účelná spolupráce základní a mateřské školy. Pro bezproblémový přechod od předškolního vzdělávání k povinné školní docházce je zákonným zástupcům a dětem úspěšně nabízena tzv. Miniškolička, s cílem zvykat dítě na prostředí a práci školy. Zákonní zástupci dětí s grafomotorickými obtížemi mohou také využít speciálně zaměřený kurz.

Dlouhodobá a promyšlená pozornost je věnována eliminaci problémů v rámci přechodu žáků z 1. na 2. stupeň základní školy, který efektivně usnadňují pravidelně organizované společné akce pro kolektivy žáků 5., 6. a 7. ročníku začleněné do zájmových útvarů, hodin tělesné výchovy a pracovních činností.

Široká nabídka 27 zájmových útvarů umožňuje žákům trávit smysluplně volný čas a rozvíjet záliby. V průběhu školního roku se zúčastňují sportovních, vědomostních, výtvarných, dramatických a pěveckých soutěží na okresní úrovni. Žákům je také umožněno organizovat vlastní aktivity v rámci školního parlamentu.

Ve škole působí Dětský divadelní soubor Senožaty, který si každoročně připravuje vystoupení pro zákonné zástupce žáků i veřejnost. Tato akce se setkává s velkým ohlasem. Škola se dlouhodobě účastní každoročního setkávání žáků při společných akcích (sportovní, poznávací apod.), které pořádají okolní vesnické školy, což významně přispívá k sociálnímu rozvoji žáků. Významnou školní akcí je slavnostní rozloučení na konci každého školního roku, kdy žáci 9. ročníku obdrží od starosty obce pamětní list.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšení materiálních podmínek se pozitivně promítá do kvality a organizace školních a mimoškolních činností.
- Účinný demokratický styl řízení školy funguje a je patrný ve vzájemné kooperaci všech aktérů.

Silné stránky

- Promyšlená spolupráce mateřské školy a 1. a 2. stupně základní školy účelně podporuje adaptaci dětí na školní prostředí a přispívá k předcházení školní neúspěšnosti žáků.
- Široké spektrum zájmových kroužků, školních a mimoškolních aktivit účelně a systematicky podporuje rozvoj kompetencí, specifických zájmů žáků a přispívá k prevenci rizikového chování.
- Zajištění rodilého mluvčího pro výuku anglického jazyka účelně podporuje motivaci a zájem žáků o cizí jazyk.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Přijímaná opatření ke slabým výsledkům v externím testování nejsou dostatečně účinná.
- Absence interního zjišťování vývoje výsledků vzdělávání žáků.
- Učitelé v průběhu vyučovacích hodin nedostatečně diferencovali výuku a nevytvářeli vhodné příležitosti pro vzájemné hodnocení žáků.

Doporučení pro zlepšení činností školy

- Zaměřit se na rozvoj gramotností s cílem zlepšit výsledky vzdělávání žáků.
- Zajistit interní zjišťování vývoje výsledků vzdělávání žáků.
- Ve vyučovacích hodinách více diferencovat výuku a vytvářet vhodné příležitosti pro vzájemné hodnocení žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Poznáváme svět, s platností od 1. 9. 2016
2. Školní vzdělávací program pro školní družinu Doplňková část Školního vzdělávacího programu Poznáváme svět, ze dne 1. 9. 2019
3. 2015
4. Pracovní náplň výchovného poradce, školní rok 2021/2022, ze dne 30. 8. 2021
5. Výroční zprávy o činnosti školy ve školních letech 2019/2020 a 2020/2021
6. Plán DVPP 2021/2022 a dlouhodobý plán DVPP, ze dne 24. 8. 2021
7. Zápis z jednání pedagogické rady, školní rok 2020/2021 a 2021/2022
8. Plán školní metodičky prevence na školní rok 2021/2022, bez data vyhotovení
9. Minimální preventivní program pro školní rok 2021/2022, bez data vyhotovení
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště
11. Program poradenských služeb, školní rok 2021/2022, ze dne 30. 8. 2021
12. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách ve vztahu k řízení školy
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2021/2022, bez data vyhotovení
14. Školní poradenské pracoviště – Závěrečná zpráva za školní rok 2020/2021, ze dne 29. 6. 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor
vedoucí inspekčního týmu

Milan Matějů v. r.

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka

Ludmila Dobalová v. r.

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

Hana Vejvodová v. r.

V Jihlavě 2. listopadu 2021

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iveta Neradová, ředitelka školy

Iveta Neradová v. r.

V Senožatech 8. listopadu 2021